

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Tractatus De Libertatibvs Ecclesiae Gallicanae

Charlas, Antoine

Leodii, 1684

Cap. XII. Mancam esse definitionem Libertatum Ecclesiae Gallicanae, nec
rei definitae convenire.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38227

34 DE NATURA, ORIGINE, AC PROGRESSU, .
perspectos habent, ac cum antiquis illis legibus contulerunt,
quantum inter se distent.

8. Posset etiam fortassis colligi ex diuturno neglectu ac-
curatae illorum Capitularium editionis, quem innuit Ste-
phanus Baluzius in editionis suae praefatione à num. 49. illa
dudum non tanti fuisse in Gallia habita. Nec legimus Gallos,
vel eo tempore, quo suas libertates acriter, ac frequentius
allegare ceperunt ea Capitularia protulisse; neque audivi-
mus apud illos praxim earum legum, saltem plusquam alibi,
jam pridem viguisse.

C A P U T X I I .

*Maneam esse definitionem Libertatum Ecclesiae Gallicanae,
nec rei definita convenire.*

1. **C**onstat ex supradictis, obscuram fore libertatum Eccle-
siae Gallicanae definitionem, si antiqui Canones, qui
bus illae definiuntur, certo Codice speciali conclusi suppo-
nantur, quippe cum assignari vix possit: sed dicit quis, Ca-
nones illos è propriis fontibus hauriri, puta Nicenos, à Con-
cilio Nicæno, Constantinopolitanos, à Concilio Constans-
tinopolitano, & sic de reliquis. Verum difficultas recurrit,
quousque se extendat, illa antiquitas, quæ libertatibus vin-
dicatur, an de omnibus Canonibus intelligatur?

2. Quovis autem modo accipiatur hæc definitio, manca
est, præcipuaque sui parte caret, nempe differentia. Nam
aliæ Ecclesiae hanc sibi laudem præripi, solique Gallicanae
concedi non permittent, ut exactam veteris disciplinae cus-
todiam sibi soli vindicet, quasi reliquæ Canones antiquos
minus colerent.

3. Nec aliunde quam à Gallicanis ipsis scriptoribus con-
quirenda sunt testimonia, quibus probemus reliquis etiam
Ecclesiae partibus antiquissimam esse Canonicæ disciplinae
custodiam. Quo circa sufficit legere praefationem Christophori
Justelli ad veterem Codicem Canonum Ecclesiae universæ, ubi
præcipuas percurrit Ecclesias, easque illius disciplinae studio-
sissimas

firmas fuisse demonstrat; inter alias de Hispania hæc habet; At de Hispaniis quidem dubitari non potest illos prætorum Canonum, Codice Ecclesie universæ comprehensorum, jure ab initio usus fuisse, quorum adeo studiose, & amatores fuerunt, ut quum Synodis subscriberent, hac formula uterentur, salvâ autoritate prætorum Canonum, ut in subscriptionibus Concilii Toletani 2. observare licet. Et Bracharense Concilium anno 563. celebratum, nominatim Codicis Canonum meminit his verbis: Lucretius Episcopus dixit; Necessarium arbitror, si vestra fraternitati videtur, ut instituta Sanctorum Patrum, recensitis antiquis Canonibus, imotescant: Quæ etsi non omnia, certè vel paucæ quædam, quæ ad instructionem Clericalis disciplina pertinent relegantur. Omnes Episcopi dixerunt, placet, quod dictum est, & congrua res est, ut quibus forsasse per incuriam abolita sunt Ecclesiastica constituta, audiant Sanctorum Canonum regulam, & observent. Relicti sunt ex Codice Canonum coram Concilio tam Synodorum generalium Canones, quam localium. Et postea can. 40. placuit, ut PRÆCEPTA ANTIQVORVM CANONVM, quæ modo in Concilio recitata sunt, NULLVS AVDEAT PRÆTERIRE. Codicis etiam Canonum meminit Concilium Toletanum 4. anno 633. celebratum Can. 2. 3. & 4. Diaconus Codicem Canonum in medio proferens Capitula de Conciliis agendis pronuntiat.

4. Hanc autem antiquorum Canonum observantiam Hispani olim maximè cordi fuisse notavit idem Justellus in præfatione ad Codicem Canonum Ecclesie Africanæ his verbis; Hispani etiam Episcopi quum suis Synodis subscriberent hac formulâ utebantur, salvâ autoritate prætorum Canonum.

5. Romanæ Ecclesie, quæ cæterarum omnium caput, & mater est, tanta fuit olim in observandis prætorum Canonibus religio, ut ex verbis, quibus illam antiqui Pontifices significarunt Joannes Launoïus Doctor Parisiensis inferat, Papam esse Concilio inferiorem; quam tamen consequentiam legitimam non esse ostendemus lib. 5.

6. Respondebunt Galli; olim quidem rem ita se habuisse, modò verò econtra; atque hinc ortas Gallicanas libertates Galliâ disciplinam antiquam retinente, Româ verò evertente. Verùm an non etiam hodiè summi Pontifices Prædecessorum suorum erga sacra Concilia venerationem diligentius imitentur, quam Galli suorum, in decursu patebit.

7. Modernam Ecclesie Gallicanæ praxim cum aliarum Provinciarum Catholicarum praxi circa singulos Canones, ut

36 DE NATVRA, ORIGINE, AC PROGRESSV,
deceveram, non componam; tùm quia proluxa nimis res ef-
fet, tùm ne quis privato aliquo affectu ductum me in aliquam
partem inclinasse arbitretur; qua in re à vero longissimè aber-
raret. Sed tantùm hic adverto, Joannem Doujat Advocatum,
atque Antecessorem Parisiensem, & Regium Sacrorum Ca-
nonum Professore, in Juris Pontificii historię synopsis,
quæ Arnoldi Coryini aphorismis aliquandò præfigitur, de
collectionibus Gratiani Decreto antiquioribus, sic pronun-
ciare; *atque hucusque pertinet jus Canonicum obsoletum.*

8. At revera definitio, quod vitium est omnium maxi-
mum, rei definitæ non convenit, ut advertenti cuilibet pa-
tebit. Ego quidem, cùm libertatum Ecclesiæ Gallicanæ no-
mine fidelem antiquæ disciplinæ custodiam significari audi-
rem, videremque rem tantopere laudandam à tam multis vi-
tio verti, operæpretium esse duxi antiquorum Conciliorum
Decreta, & indubitatas veterum Pontificum Decretales per-
scrutari, ut intelligerem, quinam essent antiqui Canones,
quibus observandis constarent illæ libertates. Verùm iis in va-
rias classes distributis, comperi quosdam ad Galliam nulla-
tenus pertinere, quippe qui pro certis aliis Ecclesiis, vel
Provinciis, pro certis temporibus, personis, aut negotiis
specialibus conditi fuerint: Alios certa disciplinæ capita
constituisse, quæ neque in Gallia, neque alibi usquam obser-
vantur; alios alibi, perindè atque in Gallia, vigere; alios
denique ità non valere in Gallia, ut si quis fortè in usum eos
revocare conaretur, à Curiis sæcularibus, vel etiam à Præla-
tis Ecclesiasticis impediretur, ita ut vel nulli, vel saltem pau-
cissimi super sint, quorum fideliori custodiâ possit Francia
gloriarì.

9. Siquis illa duo volumina percurrat, de quibus in 2.
capite facta est mentio, & in quorum altero tractatus omnes
de hac materia editos, sub titulo: *Traité des Droits, & Libertez
de l'Eglise Gallicane* 1639. colligere Autor studuit, in altero pro-
bationes referre rerum in primo contentarum, sub titulo:
Preuves des Libertez de l'Eglise Gallicane 1639. animadvertet in pri-
mo quidem volumine ferè nunquam probari quæ dicuntur;
In 2. probationes plerumque Decreta esse Regum Christia-
nissimorum, Curiarum Regiarum placita, Universitatis, aut
Comi-

Comitiorum Regni Acta, tempore schismatis inter plures Pontifices, aut dissidiorum inter summos Pontifices, & Reges Galliae emissa; in neutro Canones allegari, nisi rarissime, vel ad confirmanda generalia quaedam, quae ad dirimendas controversias modo non pertinent. Quomodo ergo libertates illae definiiri possunt antiquorum Canonum exacta custodia? Scio equidem, idque jam in cap. 1. notavi, duo haec volumina Clero Gallicano cum recens fuissent edita, displicuisse. Sed nonne doctrina in illis contenta quotidiana praxi confirmatur? Nonne propter illa commendatur Autor, quem Petrum Puteanum, seu Du Puy Consiliarium Regium, & Bibliothecae Regiae Praefectum fuisse publica erat fama, & mox veritas prodidit. Vide Jacobum Moreri Lugdunensem Doctorem Theologum in suo Dictionario Historico anno 1681. edito.

C A P U T X I I I.

Ostenditur ex alio capite mancam esse Libertatum Ecclesiae Gallicanae definitionem.

I. **D**Um libertates Ecclesiae Gallicanae ita definiuntur, ut solius antiqui juris tuendi fiat mentio, novis Canonibus, novisque Decretis, quorum tamen saepe maxima est necessitas, aditus omnis praeccludi videtur. An ergo si nova necessitas novum requirat remedium, praestabit Religioni, aut Ecclesiae perniciem afferri, quam antiquos mores tantillum immutari? Hoc adeo iniquum esset, ut Gallis in mentem venisse suspicari nefas sit. Illustrissimus Petrus de Marca licet libertates Ecclesiae Gallicanae ita definierit lib. 3. cap. 1. §. 7. *Ut sint nempe usus antiqui juris communis, eam definitionem aut emendavit, aut explicavit capite sequenti num. 1. in hunc modum; Libertatem Ecclesiae Gallicanae, Canonum & juris communis executione contineri diximus. Sed jus illud commune varie sumi potest: Aliud est enim jus commune antiquissimum, quod antiquos Canones, & Decreta Pontificum amplectitur, aliud jus commune, quod illis Canonibus, & praeterea Decretalibus recentioribus Pontificum constat, prout apud nos usu recepto tempe-*